

SLOVENSKÝ ZVÄZ ASTRONÓMOV

Tomášovská 63, 979 01 Rimavská Sobota
info@szaa.org, www.szaa.org

Tlačová správa Slovenského zväzu astronómov

Perzeidy – Slzy sv. Vavrinca (noci splnených želaní)

Keď zbadáme na oblohe meteor, „padajúcu hviezdu“ či lietavicu, ako mu hovorili naši predkovia, mali by sme si vraj niečo pekné priať a splní sa nám to.

Skvelú šancu na noc splnených želaní máme práve teraz. 12. a 13. augusta nastane maximum meteorického roja Perzeidy a za hodinu ich uvidíme niekoľko desiatok. Na pozorovanie si však vyberme miesto dostatočne ďaleko od umelého osvetlenia, tam, kde už svetelné znečistenie neruší. Uvidíme tmavú oblohu so striebistou Mliečnou cestou, ktorá sa bude klenúť vysoko nad obzorom a sem-tam zbadáme aj tie „padajúce hviezdy“. Podmienky sú tohto roku veľmi dobré, Mesiac je krátko pred novom a tak nás jeho svit rušiť nebude, uvidíme ho až ráno ako úzky kosáčik nízko nad obzorom. Takéto dobré podmienky počas Perzeíd sa zopakujú až v roku 2026.

Perzeidy, jeden z hlavných meteorických rojov, sú v činnosti od 17. júla do 24. augusta, najviac ich je však každoročne okolo 12. augusta. Prvé pozorovania sú z Číny, Kórei a Japonska už z roku 36 nášho letopočtu, no ich súvis s periodickou kométou 109P/Swift-Tuttle, objavenou v roku 1862, zistil taliansky astronóm Giovanni Virginio Schiaparelli. Tak sa potvrdila súvislosť medzi kométami a meteorickými rojmi. Meteory sú teda v tomto prípade zvyškami po postupnom rozpade kométy, ktoré ostávajú na jej dráhe. Kométa má obežnú dobu 133 rokov a najviac meteoroidov je na dráhe v jej blízkosti. Najbližšie k Slnku bola kométa 12. decembra 1992 a tak v rokoch 1991 a 1992 bolo pozorovaných vyše 400 meteorov za hodinu!

Meteor je zánik malinkého telieska medziplanetárnej hmoty v zemskej atmosfére vo výške okolo 100 km, pri Perzeidách je ich rýchlosť 59 kilometrov za sekundu.

Meteory budú viditeľné na celej oblohe, zdanlivo však vylietavajú z radiantu, ktorý sa nachádza v severnej časti súhvezdia Perzeus a vo večerných hodinách je nad severovýchodným obzorom, nadránom už vysoko nad obzorom, vtedy uvidíte aj najviac meteorov. Okrem lietavíc nás však poteší aj striebriстая Mliečna cesta vysoko nad obzorom ako aj planéta Saturn a jasný Jupiter.

Prečo tieto meteory voláme Slzy svätého Vavrinca?

Svätý Vavrinec (latinsky Laurentius) bol jedným zo siedmych diakonov, ktorí boli umučení za rímskeho cisára Valeriána. Vavrinec mal poklady cirkvi odovzdať cisárovi, no rozdal ich chudobným. Rozzúrený cisár ho dal mučiť a upáliť na železnom rošte nad žeravým uhlím v Ríme 10. augusta 258. Niekoľko nocí po Vavrincovom upálení bolo na oblohe pozorovaných množstvo „padajúcich hviezd“, ktoré boli nazvané Slzami svätého Vavrinca.

RNDr. Pavol Rapavý

Perzeidy v roku 2020 na Sečskej priehrade (foto Petr Horálek)